

Sygn.akt III AUa 767/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie SA Bohdan Bieniek

SA Marek Szymanowski

Protokolant Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 stycznia 2014 r. w B.

sprawy z odwołania I. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni I. A.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 maja 2013 r. sygn. akt III U 274/13

I. **oddala apelację,**

II. **zasądzą od I. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. akt III AUa 767/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12.03.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepis art. 151 §1 pkt 4 kpa odmówił I. A. uchylecia decyzji z dnia 23.09.2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.), prawo do emerytury za okres od 01.10.2011r. do 31.08.2012r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał m.in. na art. 190 ust. 3 konstytucji RP, zgodnie z treścią którego orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczy orzeczenie Trybunału. Natomiast ogłoszony w dniu 22.11.2012r. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. orzekł, iż art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r. ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.) w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 01.01.2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Trybunał nie wskazał w wyroku daty utraty mocy

prawnej wskazanych wyżej przepisów. Okoliczność ta wyklucza zatem możliwość wypłaty wyrównania emerytury do dnia 01.10.2011r. do dnia 31.08.2012r. , jak wnioskowała odwołująca.

W odwołaniu I. A. domagała się zmiany decyzji i zwrotu zawieszanej od dnia 01.10.2011r. emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że I. A. (ur. (...)) w dniu 26.02.2007r. wystąpiła z wnioskiem o wcześniejszą emeryturę. Decyzją z dnia 14.03.2007r. organ rentowy przyznał jej prawo do emerytury od dnia 1.02.2007r. i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia w związku z kontynuacją zatrudnienia. W tym okresie odwołująca była zatrudniona w Zespole Szkół Nr (...) w S.. Decyzją z dnia 28.01.2009r. organ rentowy wznowił wypłatę emerytury odwołującej od dnia 01.01.2009r. Odwołująca nadal pozostawała w zatrudnieniu.

Decyzją z dnia 23.09.2011r. organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury wnioskodawczyni w związku z kontynuowaniem przez nią zatrudnienia. W dniu 31.08.2012r. ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o wznowienie wypłaty świadczenia w związku z rozwiązaniem umowy o pracę. Decyzją z dnia 17.09.2012r. organ rentowy wznowił wypłatę świadczenia od 1.09.2012r.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny, Sąd pierwszej instancji wskazał, że z dniem 1.01.2011 r., z mocy art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) do ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.), został dodany przepis art. 103a, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Zgodnie z przepisem art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie ustawy przepisy ustawy stosuje się, poczynając od dnia 01.10.2011r. W oparciu o ten przepis organ rentowy wydał decyzję z dnia 23.09.2011r. wstrzymującą wypłatę emerytury wnioskodawczyni z uwagi na pozostawanie w zatrudnieniu.

Sąd podkreślił, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13.11.2012r. sygn. K 2/12 (Dz. U. z 2012 r. poz. 1285) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16.12.2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 01.01.2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Konsekwencją tego wyroku, z dniem 22.11.2012r. przepis art. 103a w związku z art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy ..., utracił moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 01.01.2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Z treści cytowanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, a zatem stwierdzenie niekonstytucyjności tych przepisów ma charakter częściowy. Powołując się na ustalenia faktyczne Sąd pierwszej instancji wskazał, że wnioskodawczyni, która prawo do emerytury nabyła od dnia 14.03.2007r., nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16.12.2010r. Jak wynika z treści wyroku Trybunału niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 01.01.2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury wprawdzie przed datą 01.01.2011r., jednak w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis ten obowiązujący do dnia 7.01.2009r. stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez

względem na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

W pisemnych motywach orzeczenia Trybunał Konstytucyjny potwierdził taką treść orzeczenia, gdyż w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdził, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8.01.2009r. do 31.12.2010r., a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16.12.2010r. Odwołująca prawo do emerytury nabyła w 2007r., a nie w okresie od 08.01.2009r. do 31.12.2010r. i wobec tego nie ma dalszego prawa do wypłaty zawieszanej emerytury, gdyż wyrok Trybunału Konstytucyjnego jej nie dotyczy.

Apelacje wniosła I. A..

Skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i uchylenia decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 12 marca 2013 r., odmawiającej uchylenia decyzji ZUS z dnia 23 września 2011 r., mocą której doszło do zawieszenia wypłaty emerytury w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. W uzasadnieniu wskazała, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma zastosowanie do wszystkich ubezpieczonych, bez względu na datę nabycia prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się nie tylko do ustalenia skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. K2/12, [ex tunc, czy ex nunc], lecz przede wszystkim do ustalenia, czy ubezpieczona jest osobą do której wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma zastosowanie. Okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy nie były bezsporne. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na moment uzyskania przez ubezpieczoną prawa do emerytury, gdyż ten fakt w kontekście orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/12 wpływa na ocenę zasadności apelacji. Z prawidłowo poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń wynika, że ubezpieczona prawo do emerytury uzyskała z dniem 1 lutego 2007r. Prawo do świadczenia zostało wówczas zawieszono z powodu kontynuowania stosunku pracy. Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. stwierdzono, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227, z 2010r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dla przypomnienia wyjaśnić wypada, iż przedmiotowa ustawa z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010, Nr 257 poz. 1726) w swoim art. 6 dokonała zmiany w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych między innymi właśnie poprzez dodanie art. 103a. zgodnie z którym - prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Skutki zakresowej niekonstytucyjności przedmiotowego art. 28 są takie, iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw utracił on moc w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek

rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od **8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.** Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011r. lub przed 8 stycznia 2009r.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że wnioskodawczyni nie należy do kręgu osób, które prawo do emerytury nabyły w przedziale czasowym od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. kiedy to nie było obowiązku rozwiązywania stosunku pracy. Wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. Przed złożeniem wniosku o emeryturę wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu. Nabycie przez nią prawa do emerytury miało niewątpliwe miejsce w stanie prawnym, w którym istniał obowiązek rozwiązania stosunku pracy przez osobę pozostającą w zatrudnieniu, która ubiegała się o świadczenia emerytalne. Stosownie bowiem do obowiązującego w okresie od 1 lipca 2000r. do 07 stycznia 2009r. przepisu art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z zm.) prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Argumenty Trybunału Konstytucyjnego przytoczone w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 listopada 2012r., które zadecydowały o stwierdzeniu zakresowej niekonstytucyjności art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – nie przystają do sytuacji prawnej i faktycznej wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni, bowiem przechodząc na emeryturę z dniem 1 lutego 2007r. była świadoma tego, że emerytura jej przyznana zostanie zawieszona, jeżeli nie rozwiąże stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Już w decyzji przyznającej tę emeryturę zawieszoną jej wypłatę z tego właśnie powodu.

W tej sytuacji zapadły w dniu 13 listopada 2012r. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (K 2/12 OTK-A 2012/10/121) opublikowany w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1285 z dnia 22 listopada 2012 r.- nie ma zastosowania do sytuacji prawnej wnioskodawczyni, a w szczególności nie stanowi on wystarczającej podstawy do uchylecia decyzji zawieszającej prawo do emerytury.

Sumą tych rozważań jest stwierdzenie, że apelacja wnioskodawczyni nie zawiera argumentów mogących doprowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku. Dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnął kierując się regułą wyrażoną w przepisie art. 98 k.p.c.